

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „X“ SKUNDO PRIEŠ APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRĄ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJĄ

2021 m. lapkričio 30 d. Nr. 4D-2021/1-209
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo uždarnosios akcinės bendrovės „X“ (toliau vadinama – Pareiškėja, Bendrovė) vardu Y (toliau vadinama – Bendrovės atstovas) pateiktą skundą dėl Aplinkos apsaugos agentūros (toliau vadinama – Agentūra) Gyvosios gamtos licencijavimo skyriaus (toliau vadinama – Skyrius) vedėjo ir Agentūros direktoriaus veiksmų, vilkinant eksporto leidimo išdavimo klausimo sprendimą.

2. Skunde nurodyta:

2.1. Dėl Agentūros Skyriaus vedėjo ir Agentūros direktoriaus neveikimo vilkinamas eksporto leidimo pagal paraiškas Nr. (A3-824)000260 bei Nr. 000249 išdavimas. Ištaisius nurodytus trūkumus paraiškoje Nr. 000249 bei pateikus paraišką Nr. (A3-824)000260, Agentūros Skyriaus vedėjas vis randa priežasčių neišduoti leidimo eksportui.

2.2. Nėra nustatyti jokie terminai eksporto leidimų išdavimui, nors valstybinė rinkliava nustatyta ir ją privaloma mokėti.

2.3. Skunde nurodytu klausimu kreiptasi ir į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją (toliau vadinama – AM), tačiau atsakymas nebuvo gautas.

3. Bendrovė prašo Seimo kontrolieriaus įvertinti ir nustatyti:

3.1. „ar pagrįstai vienas tarnautojas atlieka eksporto [leidimų] išdavimą“;

3.2. „kodėl nenumatyti terminai [eksporto leidimo išdavimui]“;

3.3. „kodėl biurokратиškai sudaromos kliūtys verslui.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Informacija, susijusi su Agentūrai pateiktų Bendrovės paraiškų ir Bendrovės atstovo kreipimūsi dėl pateiktų paraiškų nagrinėjimu:

4.1. Bendrovė **2020 m. gruodžio 9 d.** pateikė Agentūrai paraišką Nr. 000248 sterlės (*Acipenser ruthenus*) ikrų 5 kg siuntai į JAE (reg. Nr. AS-9476) ir paraišką Nr. 000249 sterlės (*Acipenser ruthenus*) ikrų 10 kg siuntai į Honkongą (reg. Nr. AS-9477).

4.2. Agentūra **2020 m. gruodžio 15 d.** raštu Nr. (26)-A4E-11724 kreipėsi į GTC, prašydama pateikti išvadą dėl galimo sterlės ikrų išvežimo iš Lietuvos Respublikos į JAE ir Honkongą,

4.3. Bendrovės atstovas **2020 m. gruodžio 17 d.** elektroniniu laišku pateikė kreipimąsi el. paštu <...>, nurodydamas:

„[...] ar turite kokios informacijos apie CITES leidimo išdavimo terminus ir esamą situaciją pagal Bendrovės paraišką? Ikrai yra terminuoto galiojimo produktas ir mums reikia planuoti pardavimus. Į telefono skambučius neatsakote ir numetate skambutį. Jeigu jūs negalite atsakyti, gal yra kitas tarnautojas, kuris suteiktų informaciją arba bent atsakytų į skambutį.“

4.4. Agentūros Skyriaus vedėjo el. paštu **2020 m. gruodžio 18 d.** 10:15 Bendrovės atstovui nurodyta:

„[...] Jūsų paraiškos gautos, užregistruotos, pateiktas užklausias mokslo institucijai dėl išvados gavimo. Sprendimas dėl leidimo išdavimo bus priimtas nedelsiant gavus visą reikalingą informaciją. Nuo 2018 metų Agentūros Skyriuje neturime tarnautojo, dirbančio su šia sritimi, todėl šias funkcijas pavesta vykdyti man. Apgailestauju, tačiau nuotolinių posėdžių metu neturiu galimybės atsilipti į telefoninius skambučius. Apie priimtą sprendimą dėl eksporto leidimų išdavimo informuosime telefonu ir/arba el. paštu.[...]“

4.5. GTC **2020 m. gruodžio 30 d.** rašte Nr. SR-619 (registracijos Nr. A3-8460) nurodyta, kad „galimai neišpildyti Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 reikalavimai“, nepateikta Agentūrai išvada, kad eksporto leidimas gali būti išduotas.

4.6. Agentūros **2020 m. gruodžio 31 d.** raštu Nr. (26)-A4E-12377 Bendrovė informuota, kad gautos paraiškos Nr. 000248 ir Nr. 000249 vertinamos, kad GTC nepateikė išvados dėl eksporto leidimų išdavimo. Informuota, kad paraiškų vertinimas bus tęsiamas po nuotolinio pasitarimo su GTC.

4.7. AM **2021 m. sausio 5 d.** buvo gautas Bendrovės atstovo elektroniniu laišku pateiktas kreipimasis, kuriame rašoma:

„Sveiki, gerb. aplinkos ministre S. Gentvilai, noriu pranešti apie žlugdomą verslą. Bendrovė kreipėsi lapkričio 30 d. į Agentūrą dėl eksporto leidimo išdavimo (CITES) albinos ikrams į JAE ir Hong Kong'ą. Ikrai pagaminti ir jų galiojimo terminas 4 mėnesiai. Per šį laikotarpį Agentūros atsakingas tarnautojas D. M. sugebėjo persiųsti užklausą į GTC, kurie gruodžio 30 d. pateikė atsakymą, kad negali išduoti leidimo, nes jiems trūksta vieno dokumento (D. M. siūliau pateikti šį dokumentą, bet buvau patikintas, kad jis perteklinis, konkrečiai apie ikrų gamintojo CITES leidimą), kurį pateikiau tą pačią dieną. GTC pareiškė, kad aptars su D. M. šį klausimą nuotoliniu būdu, tačiau prašo manęs tarpininkauti, kad aš paraginčiau Agentūros darbuotoją susisiekti su jais, nes jis nerodo jokio intereso šiam klausimui. Parašiau D. M. el. laišką, bet jokios reakcijos, paskambinau ir gavau atsakymą, kad sulauksiu dėmesio po 20 darbo dienų, kaip tai leidžia teisės aktai. Ikrų vertė 16 200 eurų, jų galiojimas ribotas ir užsakovai tikėjosi juos gauti iki naujų metų. Mums pavyko sutarti su užsakovais dėl vėlesnio termino, bet neaišku, ar apskritai tai įvyks. Sunkmečiu pradėjome šį verslą ir EU teritorijoje sekasi gan neblogai, tačiau užsakovai JAE bei Hong Kong'e nesupranta šios biurokratinės dirbtinės situacijos ir grasina baudomis, ką jau kalbėti apie Lietuvos prestižą tarptautinėje prekyboje. Visą susirašinėjimą, raštus turiu el. pašte. Agentūra bendruoju telefonu duoda numerius asmenų, kurie nekelia ragelio. Situacija atrodo tiesiog beviltiška. Gal galite skirti atsakingą pareigūną, kuris galėtų nešališkai įvertinti situaciją ir padėtų išspręsti labai užsiėmusio valdininko klausimą. [...]“

4.8. **2021 m. sausio 5 d.** suorganizuotas GTC ir Agentūros nuotolinis pasitarimas dėl ikrų eksporto.

4.9. GTC **2021 m. sausio 6 d.** el. paštu atsakingoms Vokietijos CITES institucijoms pateikė užklausą.

4.10. Bendrovės atstovas **2021 m. sausio 6 d.** el. paštu pateikė užklausą dėl išduodamų leidimų skaičiaus (registracijos Nr. AS-96).

4.11. Bendrovė **2021 m. sausio 6 d./19/20** ir **2021 m. vasario 15 d.** el. paštu informuota apie paraiškų Nr. 000248 ir Nr. 000249 nagrinėjimo eigą.

4.12. Agentūra **2021 m. sausio 8 d.** papildė GTC užklausą tikslinančiais klausimais ir el. paštu pateikė atsakingoms Vokietijos CITES institucijoms.

4.13. Agentūros **2021 m. sausio 11 d.** tarpiniu raštu (registracijos Nr. (26)-A4E-332) Bendrovė informuota, kad vadovaudamasi Reglamento (EB) 338/97 5 straipsnio nuostatomis, sprendimą dėl CITES eksporto leidimų išdavimo Agentūra priims, gavusi GTC išvadą.

4.14. GTC **2021 m. sausio 11 d.** el. paštu pateikė Vokietijos CITES MA priminimą dėl užklausų.

4.15. Agentūra **2021 m. sausio 19 d.** el. paštu pateikė Vokietijos CITES MA priminimą dėl užklausų.

4.16. Vokietijos CITES MA **2021 m. sausio 21 d.** el. paštu pateikė tarpinį atsakymą. Patvirtinta, kad erškėtinių žuvų ikrai legaliai išgauti Vokietijoje. Vokietijos CITES MA informavo, kad paraiškoje Nr. 000249 nurodyti ikrių talpyklų ženklavimo etikečių duomenys yra neteisingi – **dėl sterlės ikrių gamintojo įmonės Aa kaltės neteisingai nurodoma ikrių išgavimo data (ikrai išgauti 2020 metais, o etiketėse nurodyta išgavimo data 2019 metai), pažymi, kad neatitikimai atsirado gamintojui spausdinant ženklavimo etiketes, taip pat informavo, kad atsakymo pateikimas GTC ir Agentūrai užtruko dėl vangaus ikrių gamintojo įmonės atstovų bendradarbiavimo su regioninėmis Vokietijos priežiūros institucijomis.**

4.17. GTC **2021 m. sausio 22 d.** pateikė išvadą (registracijos Nr. A3-553), kad nebus pakenkta laukinėms saugomų rūšių populiacijoms, ir eksporto leidimas gali būti išduotas.

4.18. **2021 m. sausio 22 d. įvyko Agentūros pasitarimas su AM. Nutarta išduoti Bendrovei eksporto leidimą ikrių siuntai į JAE, priimti neigiamą sprendimą dėl ikrių siuntos į Honkongą.**

4.19. Vokietijos CITES MA **2021m. sausio 22 d.** pateikė galutinį atsakymą (registracijos Nr. A3-580). Patvirtinta, kad ikrai legaliai išgauti iš nelaisvėje išaugintų žuvų, atitinka kilmės kodą „C“, nurodyta, kad kiekviena ikrių talpykla privalo būti paženklinta vienkartinėmis etiketėmis, ženklavimo duomenų keitimo tikrumu privalo įsitikinti Agentūra.

4.20. Agentūros **2021 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. (26)-A4-4 Bendrovei išduotas CITES eksporto leidimas Nr. 21LT/7/E/0009 sterlės ikrių 5 kg išvežimui į JAE.**

4.21. Agentūros **2021 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. (26)-A4E-970 atsisakyta Bendrovei išduoti CITES eksporto leidimą 10 kg sterlės ikrių išvežimui į Honkongą.** Nustatyta:

- Agentūra negali patvirtinti, kad laikomasi visų nustatytų leidimo išdavimo sąlygų;
- Pateikti egzempliorių teisėto įsigijimo dokumentai (A 2020-11-27 sąskaita 20-11-27) neatspindi realios ikrių išgavimo datos ir neatitinka Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių 3.5 papunktyje nustatytų reikalavimų;

- Vokietijos CITES atsakinga institucija nepatvirtino faktinių ikrių talpyklų ženklavimo duomenų atitikimo;

- Ikrių eksporto leidimo išdavimas prieštarautų Reglamento (EB) Nr. 338/97 10 str., Reglamento Nr. 865/2006 26 str. bei CITES Rezoliucijos Conf. 12.7 (Rev. CoP 17) reikalavimams.

4.22. Agentūros direktoriaus **2021 m. sausio 26 d.** rašte Nr. (26)-A4E-970 Bendrovei nurodyta:

„Agentūra gavo ir įvertino Jūsų 2020 m. gruodžio 9 d. pateiktos paraiškos Nr. 000249, išduoti CITES eksporto leidimą išvežti iš Lietuvos Respublikos į Honkongą sterlės *Acipenser ruthenus* ikrus (toliau – egzemplioriai), duomenų atitiktį 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (toliau – Reglamentas Nr. 338/97) įgyvendinimo reikalavimams.

Reglamento (EB) Nr. 338/97 tikslas – apsaugoti laukinės faunos ir floros rūšis ir garantuoti jų išlikimą, kontroliuojant prekybą jomis. Reglamentas priimtas kadangi būtina nustatyti konkrečias nuostatas, taikytinas nelaisvėje gimusiems ir išaugintiems egzemplioriams, kadangi, siekiant užtikrinti pačią geriausią šiame reglamente nurodytų rūšių apsaugą, reikia nustatyti nuostatas dėl prekybos egzemplioriais ir jų judėjimo Bendrijoje kontrolės ir egzempliorių gyvenimo sąlygų; kadangi pagal šį reglamentą išduotų sertifikatų, padedančių kontroliuoti šias veiklos rūšis, išdavimą, galiojimą ir naudojimą reglamentuoja bendros taisyklės. Agentūros duomenimis, **visos erškėtinių žuvų rūšys (*Acipenseriformes*) yra nykstančios, todėl prekyba jomis yra griežtai ribojama ir siekiant išvengti galimos neteisėtos apyvartos ir neigiamo poveikio saugomoms rūšims yra**

taikoma griežta importo/eksporto CITES leidimų sistema. Sterlė *Acipenser ruthenus* įtraukta į Reglamento (EB) Nr. 338/97 B priedą. Detalūs reikalavimai dėl ikrų talpyklų ženklavimo nustatyti CITES Rezoliucijoje Conf. 12.7 (Rev. CoP 17) – <https://cites.org/sites/default/files/document/E-Res-12-07-R17.pdf>, erškėtinių žuvų ikrų ženklavimo reikalavimų santraukos pateikiamos Europos Komisijos svetainėje – https://ec.europa.eu/environment/cites/info_marking_en.htm#caviar, https://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/caviar_labelling.pdf.

Agentūra, 2010 m. sausio 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 68 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 261 „Dėl Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos ir 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo“ pakeitimo“ paskirta Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos ir Reglamento (EB) Nr. 338/97 valdymo institucija, išduodančia Reglamente (EB) Nr. 338/97 numatytus leidimus, sertifikatus ir kitus dokumentus.

Pagrindiniai reikalavimai CITES eksporto leidimų išdavimui nustatyti Reglamento Nr. 338/97 5, 7, 10 straipsniuose bei 2006 m. gegužės 4 d. Komisijos Reglamento (EB) Nr. 865/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo taisykles (toliau – Reglamentas Nr. 865/2006) 8, 26 straipsniuose, XVI skyriuje, kuriame pateikiami ženklavimo reikalavimai.

Agentūra, vadovaudamasi Reglamento (EB) 338/97 5 straipsnio nuostatomis, 2020 m. gruodžio 15 d. raštu Nr. (26)-A4E-11724 „Dėl išvados pateikimo“ kreipėsi į GTC (atsakinga mokslo institucija, paskirta pagal Reglamento (EB) 338/97 13 str. 2 d.), prašydama pateikti išvadą dėl galimo egzempliorių išvežimo iš Lietuvos Respublikos į Honkongą, atsakymą į pateiktą užklausą GTC pateikė 2020 m. gruodžio 30 d. raštu Nr. SR-619 (registravimo Agentūroje Nr. A3-8460) [...]. Atsižvelgiant į tai, kad GTC nepateikė vienareikšmiškos nuomonės dėl eksporto leidimo išdavimo, 2021 m. sausio 5 d. suorganizuotas GTC ir Agentūros nuotolinis pasitarimas dėl ikrų eksporto, 2021 m. sausio 6 d. GTC pateikė užklausą atsakingoms Vokietijos CITES institucijoms, pateiktą užklausą Agentūra 2021 m. sausio 8 d. papildė tikslinančiais klausimais ir pateikė atsakingoms Vokietijos CITES institucijoms svetainėje www.cites.org nurodytais oficialiais kontaktais. Tarpiniais Agentūros raštais Nr. (26)-A4E-12377 (2020 m. gruodžio 31 d.), Nr. (26)-A4E-11724 (2020 m. gruodžio 15 d.) bei el. paštu buvute informuojami apie prašymo nagrinėjimo eigą. Vokietijos CITES valdymo institucija galutinį atsakymą į užklausas pateikė 2021 m. sausio 22 d. (registravimo Agentūroje Nr. A3-580), GTC išvada gauta 2021 m. sausio 22 d. (registravimo Agentūroje Nr. A3-553).

Reglamento (EB) Nr. 338/97 10 str. nustatyta, kad valstybės narės valdymo institucija (šiuo atveju Agentūra), gavusi konkretaus asmens (šiuo atveju Bendrovės) paraišką bei visus patvirtinamuosius dokumentus ir įsitikinusi, kad laikomasi visų leidimo išdavimo sąlygų, gali išduoti sertifikatą 5 str. 4 d. nurodytiems tikslams. Reglamento Nr. 865/2006 26 str. 2 d. nustatyta, kad tinkamai užpildyta forma pateikiama valstybės narės, kurios teritorijoje yra egzemplioriai, valdymo institucijai, ir joje nurodoma tokia dokumentiniais įrodymais pagrįsta informacija, kokios, tos institucijos nuomone, reikia, kad būtų galima nustatyti, ar, remiantis Reglamento (EB) Nr. 338/97 5 straipsnio nuostatomis, turėtų būti išduotas leidimas; 26 str. 4 d. norėdamas gauti eksporto leidimus ir reeksporto sertifikatus 65 straipsnyje nurodytiems egzemplioriams, pareiškėjas valdymo institucijai įrodo, kad buvo įvykdyti 66 straipsnyje nustatyti ženklavimo reikalavimai; 26 str. 6 d. nustatyta, kad valdymo institucija, jei reikia pasitarusi su kitos valstybės narės valdymo institucija, nustato visų patvirtinamųjų dokumentų galiojimą.

Paraiškoje Nr. 000249 nurodoma, kad leidimo prašoma sterlės *Acipenser ruthenus* ikrų eksportui į Honkongą, nurodyti žemiau išvardinti ikrų kiekiai ir talpyklų ženklavimo duomenys:

15 dėžučių x 30 g – RUT/C/DE/2019/P15/201201CDT;

31 dėžutė x 50 g – RUT/C/DE/2019/P15/201022CDT;

2 dėžutės x 500 g – RUT/C/DE/2019/P15/201201CDT;

7 dėžutės x 1000 g – RUT/C/DE/2019/P15/201201CDT.

Agentūra, vadovaudamasi nustatytu teisiniu reguliavimu ir siekdama priimti faktinėmis

aplinkybėmis pagrįstą sprendimą vertinant paraišką Nr. 000249 gavo duomenis iš GTC ir atsakingos Vokietijos CITES institucijos dėl egzempliorių atitikimo Reglamento (EB) Nr. 338/97 ir Reglamento Nr. 865/2006 reikalavimams, **Vokietijos CITES valdymo institucija (Bundesamt für Naturschutz) informavo, kad paraiškoje Nr. 000249 nurodyti ikrių talpyklų ženklinimo etikečių duomenys yra neteisingi – dėl sterlės ikrių gamintojo įmonės A (<...>) kaltės neteisingai nurodoma ikrių išgavimo data (ikrai išgauti 2020 metais, o nurodyta išgavimo data 2019 metai), pažymi, kad neatitikimai atsirado gamintojui spausdinant ženklinimo etiketes, taip pat informavo, kad atsakymo pateikimas GTC ir Agentūrai užtruko dėl vangaus ikrių gamintojo įmonės atstovų bendradarbiavimo su regioninėmis Vokietijos priežiūros institucijomis.**

Atsižvelgiant į paraiškos Nr. 000249 vertinimo metu nustatytus ikrių talpyklų ženklinimo neatitikimus, į tai, kad šiuo metu Agentūra negali patvirtinti, kad laikomasi visų leidimo išdavimo sąlygų, į tai, kad pateikti egzempliorių teisėto įsigijimo dokumentai (A 2020 m. lapkričio 27 d. sąskaita 20-11-27) neatspindi realios ikrių išgavimo datos ir neatitinka Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Muitinės departamento prie Finansų ministerijos direktoriaus ir Valstybinės maisto ir veterinarijos direktoriaus 2002 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 685/831/743 „Dėl Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių patvirtinimo“ 3.5 papunktyje nustatytų reikalavimų, į tai, kad Vokietijos CITES atsakinga institucija nepatvirtino atitikimo ikrių talpyklų ženklinimo faktinei situacijai ir esant priešingai situacijai nei nurodyta Reglamento (EB) Nr. 338/97 10 str., Reglamento Nr. 865/2006 26 str. bei CITES Rezoliucijoje Conf. 12.7 (Rev. CoP 17), **Agentūra šiuo metu negali priimti teigiamo sprendimo dėl eksporto leidimo išdavimo paraiškoje Nr. 000249 nurodytiems egzemplioriams.**

Informuojame, kad **pašalinus paraiškoje Nr. 000249 nurodytų ikrių talpyklų ženklinimo neatitikimus pakartotinai galite teikti paraišką eksporto leidimo gavimui. Pagal Reglamento Nr. 865/2006 26 str. 3 d. pareiškėjas, pateikęs paraišką gauti eksporto leidimą arba reeksporto sertifikatą egzemplioriams, dėl kurių ankstesnė paraiška buvo atmesta, apie šį faktą informuoja valdymo instituciją, prašome atsižvelgti į šį reikalavimą, jei nuspręsite teikti atnaujintas paraiškas.**

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai [...] Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui [...] Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos.“

4.23. Bendrovės atstovas **2021 m. sausio 26 d.** 10:50 elektroniniu laišku pateikė kreipimąsi el. paštu <...>, nuroydamas:

„[...] ačiū už išsamų ir savalaikį neigiamą atsakymą. **Kada galima atvykti dėl pakartotinio teikimo?** Kartu prašau pateikti GTC 2021 m. sausio 21 d. rašto nuorašą „Dėl papildomos išvados pateikimo“.

4.24. Agentūros Skyriaus vedėjo el. paštu **2021 m. sausio 28 d.** 09:10 Bendrovės atstovui nurodyta:

„[...] pastarąsias dvi dienas susidūriau su elektros ir internetinio ryšio tiekimo sutrikimais, atsižvelgiant į suplanuotus darbus, Jus galėčiau priimti paraiškos pateikimui 2021 m. vasario 1 d. 10 val. prašau informuoti, ar šis laikas tinkamas. [...]“

4.25. Agentūros direktoriaus **2021 m. vasario 4 d.** rašte Nr. (26)-A4E-1404 Bendrovei nurodyta:

„Agentūra gavo ir vertina Jūsų 2021 m. vasario 1 d. pateiktos paraiškos Nr. 000260 (registravimo Agentūroje Nr. A3-824), išduoti CITES eksporto leidimą išvežti iš Lietuvos Respublikos į Honkongą sterlės *Acipemer ruthenm* ikrus (toliau – egzemplioriai), duomenų atitiktį 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (toliau – Reglamentas Nr. 338/97) reikalavimams.

Agentūra 2021 m. sausio 26 d. raštu Nr. (26)-A4E-970 „Dėl sprendimo priėmimo“ (toliau – Raštas) pateikė Jums informaciją dėl *Acipenser ruthenus* rūšies apsaugos statuso ir taikomų reikalavimų eksportuojant šios rūšies egzempliorius. Pagrindiniai reikalavimai CITES eksporto

leidimų išdavimui nustatyti Reglamento Nr. 338/97 5, 7, 10 straipsniuose bei 2006 m. gegužės 4 d. Komisijos Reglamento (EB) Nr. 865/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo taisykles (toliau – Reglamentas Nr. 865/2006) 8, 26 straipsniuose, XVI skyriuje, kuriame pateikiami ženklavimo reikalavimai. Detalus reikalavimai dėl ikų talpyklų ženklavimo nustatyti CITES Rezoliucijoje Conf. 12.7 (Rev. CoP 17) – <https://cites.org/sites/default/files/document/E-Res-12-07-R17.pdf>, erškėtinių žuvų ikų ženklavimo reikalavimų santraukos pateikiamos Europos Komisijos svetainėje – https://ec.europa.eu/environment/cites/info_marking_en.htm#caviar, https://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/caviar_labelling.pdf. Reglamento (EB) Nr. 338/97 10 str. nustatyta, kad valstybės narės valdymo institucija (šiuo atveju Agentūra), gavusi konkretaus asmens (šiuo atveju Bendrovės) paraišką bei visus patvirtinamuosius dokumentus ir įsitikinusi, kad laikomasi visų leidimo išdavimo sąlygų, gali išduoti sertifikatą 5 str. 4 d. nurodytiems tikslams. Reglamento Nr. 865/2006 26 str. 2 d. nustatyta, kad tinkamai užpildyta forma pateikiama valstybės narės, kurios teritorijoje yra egzemplioriai, valdymo institucijai, ir joje nurodoma tokia dokumentiniais įrodymais pagrįsta informacija, kokios, tos institucijos nuomone, reikia, kad būtų galima nustatyti, ar, remiantis Reglamento (EB) Nr. 338/97 5 straipsnio nuostatomis, turėtų būti išduotas leidimas; 26 str. 4 d. norėdamas gauti eksporto leidimus ir reeksporto sertifikatus 65 straipsnyje nurodytiems egzemplioriams, pareiškėjas valdymo institucijai įrodo, kad buvo įvykdyti 66 straipsnyje nustatyti ženklavimo reikalavimai; 26 str. 6 d. nustatyta, kad valdymo institucija, jei reikia pasitarusi su kitos valstybės narės valdymo institucija, nustato visų patvirtinamųjų dokumentų galiojimą.

Agentūra Raštu informavo, kad pašalinus paraiškoje Nr. 000249 nurodytų ikų talpyklų ženklavimo neatitikimus pakartotinai galima teikti paraišką eksporto leidimo gavimui. Pagal Reglamento Nr. 865/2006 26 str. 3 d. pareiškėjas, pateikęs paraišką gauti eksporto leidimą egzemplioriams, dėl kurių ankstesnė paraiška buvo atmesta, apie šį faktą informuoja valdymo instituciją.

Paraiškos Nr. 000260 vertinimo metu nustatyta, kad Bendrovė nepateikė informacijos Agentūrai, kad eksporto leidimo prašoma egzemplioriams, dėl kurių ankstesnė paraiška buvo atmesta. Prašome pateikti nurodytą informaciją, jei kreipiatės dėl tų pačių egzempliorių, dėl kurių ankstesnė paraiška buvo atmesta.

Paraiškoje Nr. 000260 nurodoma, kad leidimo prašoma sterlės *Acipenser ruthenus* ikų eksportui į Honkongą, nurodyti žemiau išvardinti egzempliorių kiekiai ir talpyklų ženklavimo duomenys:

- 15 dėžučių x 30 g – RUT/C/DE/2020/P15/201201CDT;
- 31 dėžutė x 50 g – RUT/C/DE/2020/P15/201022CDT;
- 2 dėžutės x 500 g – RUT/C/DE/2020/P15/201201CDT;
- 7 dėžutės x 1000 g – RUT/C/DE/2020/P15/201201CDT.

Kartu su Paraiška Nr. 000260 pateikti egzempliorių teisėto įsigijimo dokumentai (Vokietijos įmonės A 2018 m. lapkričio 27 d. sąskaita „Invoice 20-11-27“) **neatitinka Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių**, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Muitinės departamento prie Finansų ministerijos direktoriaus ir Valstybinės maisto ir veterinarijos direktoriaus 2002 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 685/831/743 „Dėl Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių patvirtinimo“ **3.5 papunktyje nustatytų reikalavimų, nenurodyti duomenys apie egzempliorių kilmę ir požymius**. Registrų centro Juridinių asmenų registro duomenimis juridinis asmuo Bendrovė (kodas <...>) įregistruotas 2019 m. gruodžio 2 d., todėl šis asmuo negalėjo įgyti egzempliorių pagal įmonės A 2018 m. lapkričio 27 d. sąskaitą „Invoice 20-11-27“. **Norėdami gauti eksporto leidimą Paraiškoje Nr. 000260 nurodytiems egzemplioriams privalote Agentūrai pateikti jų įsigijimą patvirtinančius dokumentus, atitinkančius nustatytus reikalavimus.**

Kartu su Paraiška Nr. 000260 Agentūrai pateiktoje Bendrovės 2020 m. lapkričio 12 d. sąskaitoje faktūroje Serija ir Nr. SF 00002 nurodyti egzempliorių talpyklų ženklavimo duomenys nesutampa su tos pačios sąskaitos faktūros Serija ir Nr. SF 00002, teiktos kartu su paraiška Nr. 000249, duomenimis, prašome raštu paaiškinti šį nesutapimą.

Agentūra gavo el. paštu (<...>) 2021 m. vasario 1 d. pateiktus egzempliorių pakuočių ženklavimo duomenis (nuotraukas), pagal kurias matosi, kad egzempliorių talpyklos paženklintos ne vienkartinio naudojimo etiketėmis, o ant talpyklų dugnų priklijuoti lipdukai su ženklavimo duomenimis. Prašome pateikti raštišką Bendrovės paaiškinimą, kaip Paraiškoje Nr. 000260 nurodytų egzempliorių ženklavimas atitinka Reglamento Nr. 865/2006 XVI skyriuje nustatytus ženklavimo reikalavimus – „ikrų talpyklos ženklavimas atskirai vienkartinio naudojimo etiketėmis, kurios pritvirtinamos prie kiekvienos pirminės talpyklos. Jei vienkartinio naudojimo etiketės nėra naudojamos pirminės talpyklos užplombavimui (atidarymo kontrolei), ikrai fasuojami taip, kad būtų matyti, ar talpykla buvo atidaryta.“

Atsižvelgiant į paraiškos Nr. 000260 vertinimo metu nustatytus, šiame rašte nurodytus neatitikimus, Agentūra šiuo metu negali patvirtinti, kad laikomasi visų leidinio išdavimo sąlygų ir negali priimti teigiamo sprendimo dėl eksporto leidimo išdavimo paraiškoje Nr. 000260 nurodytiems egzemplioriams, prašome pašalinti nustatytus trūkumus ir raštu pateikti prašomą informaciją.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai [...] Lietuvos Respublikos ikiteisminio administraciniu ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui [...] Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos.“

4.26. Bendrovės atstovas **2021 m. vasario 4 d.** 11:35 elektroniniu laišku pateikė kreipimąsi el. paštu <...>, nuroydamas:

„[...] prikabinu atsakymą dėl informacijos pateikimo. Informuokite prašau apie tolimesnę eigą.“

Bendrovės direktoriaus Y rašte Agentūrai nurodyta:

„Atsakydami į jūsų raštą Nr. (26)-A4E, informuojame, kad paraiška Nr. 000260 buvo pateikta pakartotinai, pašalinus nurodytus ikrų talpyklų ženklavimo neatitikimus paraiškoje Nr. 000249. Dėl pakartotinio paraiškos pateikimo informavau jus tiek telefoninio pokalbio metu, tiek ir elektroniniu laišku. Jūs atsakėte, kad dėl elektros tiekimo sutrikimų negalėjote matyti ir atrašyti laišku, bei pats nurodėte paraiškos pateikimo laiką ir datą 2021 m. vasario 1 d. 10 val. ryto Juozapavičiaus g. 9.

Dėl teisėto įsigijimo dokumento „Invoice 20-11-27“, informuojame, kad pardavėjas atliko spausdinimo klaidos korekciją bei pridėdame pataisytą įsigijimo dokumentą.

Paraiškoje Nr. 000260 pateiktoje sąskaitoje faktūroje Nr. SF00002 buvo atliktos korekcijos pagal jūsų nurodytus trūkumus paraiškoje Nr. 000249. Ši sąskaita faktūra yra užpajamuota ir apmokėta užsakovo, todėl ir buvo atlikta spausdinimo klaidos korekcija bei pateikta jums kartu su pakartotine paraiška Nr. 000260.

Pagal Reglamento Nr. 865/2006 XVI skyriuje nustatytus ženklavimo reikalavimus ikrai fasuojami į suspausto oro specialias metalines vakuuminės dėžutes, kurias atidarius iškart matoma atidarymo žymė.“

4.27. Agentūros Skyriaus vedėjo el. paštu **2021 m. vasario 4 d.** 11:44 Bendrovės atstovui nurodyta:

„[...] Jūsų teikti dokumentai persiųsti registravimui, ateityje maloniai prašome dokumentus ir informaciją teikti bendruoju Agentūros el. paštu aaa@aaa.am.lt [...].“

4.28. Agentūros Skyriaus vedėjo el. paštu **2021 m. vasario 5 d.** 15:41 Bendrovės atstovui nurodyta:

„[...] Jūsų siųstų dokumentų registravimo Nr. 43-1043, Dokumentų valdymo skyrius informavo, kad dėl klaidos 2021 m. vasario 4 d. persiūstas dokumentas užregistruotas 2021 m. vasario 5 d. [...].“

4.29. Bendrovės atstovas **2021 m. vasario 8 d.** 14:52 elektroniniu laišku pateikė kreipimąsi el. paštu <...>, nuroydamas:

„[...] ar yra naujienų dėl mūsų pateikto dokumento Nr. A3-1043 dėl informacijos pateikimo. [...].“

Ant kartu su Bendrovės skundu pateikto šio el. laiško skanuotos versijos padarytas priedas: „negautas joks atsakymas. Telefonu Agentūros Skyriaus vedėjas informavo, kad yra kursuose.“

4.30. Agentūros **2021 m. vasario 17 d.** rašte Nr. (26)-A4-22 Bendrovei nurodyta:

„Agentūra gavo ir įvertino Jūsų 2021 m. vasario 1 d. pateiktos paraiškos Nr. 000260, išduoti CITES eksporto leidimą išvežti iš Lietuvos Respublikos į Honkongą sterlės *Acipenser ruthenus* ikrus, duomenų atitiktį 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo reikalavimams ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. sausio 20 d. nutarimo Nr. 68 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 261 „Dėl Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos ir 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo“ pakeitimo“ 2 punktu bei atsižvelgdama į GTC 2021 m. sausio 21 d. raštą Nr. „Dėl papildomos išvados pateikimo“ išdavė eksporto leidimą Nr. 21LT/7/E/0014.

Tarpiniais Agentūros raštais 2021 m. vasario 4 d. Nr. (26)-A4E-1404, 2021 m. vasario 12 d. Nr. (26)-A4E-1801 Jūs buvote informuotas apie paraiškos vertinimo eigą, nustatytus paraiškos ir lydinčiųjų dokumentų trūkumus ir neatitikimus galiojančiam teisiniam reguliavimui. Sprendimas dėl leidimo išdavimo priimtas įvertinus Jūsų 2021 m. vasario 4 d. rašte (be datos ir numerio, užregistruotas Agentūroje 2021 m. vasario 5 d., registracijos Nr. A3-1043), 2021 m. vasario 15 d. rašte Nr. 2 (registravimo Agentūroje Nr. AS-1131), 2021 m. vasario 15 d. kompetentingos Vokietijos CITES institucijos el. paštu (registravimo Agentūroje Nr. A3-1370) pateiktą informaciją ir duomenis bei vadovaujantis 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo (toliau – Reglamentas Nr. 338/97) 10 str., 2006 m. gegužės 4 d. Komisijos Reglamento (EB) Nr. 865/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo taisykles (toliau – Reglamentas Nr. 865/2006) 8 str. 3 d., 26 str. 2 d., 26 str. 4 d., 68 str. 1 d. nuostatomis.

Informuojame, kad vadovaujantis Reglamento Nr. 338/97 5 str. 7 d. nuostatomis, Agentūroje ateityje gavusi Jūsų paraiškas leisti išvežti sterlės *Acipenser ruthenus* ikrus, išgautus iš nelaisvėje užaugintų žuvų (kilmės kodas „C“) Vokietijos įmonėje A (<...>), nesikreips į GTC dėl išvados gavimo pagal Reglamento Nr. 338/97 5 str. 2 d. d punktą, tačiau ir toliau reikalaus įrodyti, kad egzemplioriai įsigyti laikantis nustatytų reikalavimų ir ikrų talpyklos paženklintos pagal Reglamento Nr. 865/2006 reikalavimus ir šiuos duomenis principingai tikrins.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai [...] Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui [...] Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos.

PRIDEDAMA. CITES eksporto leidimas Nr. 21LT/7/E/0014, 3 lapai.“

4.31. AM **2021 m. kovo 29 d.** rašte Nr. (65)-D8(E)-2069 Bendrovės atstovas buvo informuotas apie išnagrinėtą 2021 m. sausio 5 d. el. paštu gautą kreipimąsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministrą dėl per ilgai trunkančių atsakingo Agentūros darbuotojo veiksmų, nagrinėjant pateiktus dokumentus erškėtinių žuvų ikrų eksporto leidimui gauti ir išduodant leidimą, taip pat prašymą padėti spręsti susidariusią situaciją. Rašte išdėstytas teisinis eksporto leidimų išdavimo reglamentavimas, AM atlikti veiksmai, Agentūros atlikti veiksmai ir šių veiksmų vertinimas:

„[...]“

4. Manome, kad Agentūra ėmėsi būtinų veiksmų, sprendžiant susidariusią situaciją – veikė pagal teisės aktų reikalavimus, teikė išankstines konsultacijas, nuodugniai vertino pareiškėjo teikiamus dokumentus ir informaciją, raštu (raštais) informavo pareiškėją apie prašymų nagrinėjimo eigą, sprendimus priėmė pagrįsdama faktinėmis aplinkybėmis ir gavusi kompetentingų institucijų išvadas ir patvirtinimus. Agentūra, gavusi visą reikalingą informaciją sprendimų priėmimui iš pareiškėjo, GTC ar Vokietijos CITES valdymo institucijos (apie egzempliorių kilmę, įsigijimą, kiekį, ženklimą patvirtinančius duomenis, išvadą dėl poveikio rūšies apsaugos būklei), priėmė sprendimus dėl paraiškų.

5. Agentūra Seimo kontrolierių informavo:

„[...]

Visos erškėtinių žuvų rūšys yra nykstančios, todėl prekyba jomis ir iš šių žuvų gautais produktais tame tarpe ir ikrais, yra griežtai reguliuojama. Siekiant išvengti galimos kontrabandos (juodieji ikrai yra vieni iš dažniausiai neteisėtoje prekyboje pasitaikančių egzempliorių) ir neigiamo poveikio saugomos rūšims yra taikoma griežta importo/eksporto CITES leidimų sistema.

[...]

Agentūra, išduodama CITES leidimus erškėtinių žuvų (juodųjų) ikrų ir kitų saugomų rūšių eksportui/importui, privalo maksimaliai įsitikinti ūkio subjektų ketinamos vykdyti veiklos atitikčiai nustatytiems reikalavimams ir visais būdais vengti galimos reputacinės žalos valstybei padarymo.

[...]

Vadovaujantis teisiniu reguliavimu norint gauti CITES importo/eksporto leidimą ūkio subjektai privalo Agentūrai pateikti egzempliorių kilmės ir teisėto įgijimo dokumentus, atitinkančius nustatytus reikalavimus (Reglamento Nr. 865/2006 26 str. 2 d., Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių 3.5 p.) ir įrodyti, kad įvykdyti ženklinimo reikalavimai tais atvejais, kai jie taikomi (Reglamento Nr. 865/2006 26 str. 4 d.). [...].“

6. Seimo kontrolierius kreipėsi į AM, prašydamas paaiškinti, ar AM nagrinėjami skundai dėl Agentūros tarnautojų neveikimo, netinkamo aptarnavimo, vilkinimo spręsti institucijai priskirtus klausimus. Atsakyta:

„[...] AM nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.11 papunkčiu nurodyta, kad AM nustatyta tvarka nagrinėja asmenų prašymus ir skundus, priskirtinus AM kompetencijai. Šių nuostatų 1 punktu nurodyta, kad Ministerija formuoja valstybės politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, o įstatymų nustatytais atvejais – ją įgyvendina aplinkos ministrui pavestose valdymo srityse. Atsižvelgiant į šias nuostatas, **AM skundai dėl Agentūros tarnautojų** (išskyrus skundus dėl Agentūros vadovo veiksmų ar priimtų sprendimų, ar neveikimo) **neveikimo, netinkamo aptarnavimo, vilkinimo spręsti institucijai priskirtus klausimus įprastai nenagrinėjami, jeigu tai nėra susiję su valstybės politikos netinkamu įgyvendinimu Agentūroje aplinkos ministrui pavestose valdymo srityse.** [...].“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Tarybos 1996 m. gruodžio 9 d. Reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos, kontroliuojant jų prekybą, nuostatos:

5 straipsnis

Eksportas arba reeksportas iš Bendrijos

„1. Eksportuojant arba reeksportuojant iš Bendrijos A priede išvardytų rūšių egzempliorius, muitinėje, kurioje atliekami eksporto formalumai, reikalaujama pateikti paskirties valstybės narės, kurioje yra egzemplioriai, valdymo institucijos išduotą eksporto leidimą arba reeksporto sertifikatą, o po to atlikti reikiamą patikrinimą.

2. A priede išvardytų rūšių egzempliorių eksporto leidimas gali būti išduodamas tik tada, kai laikomasi šių sąlygų:

a) kompetentinga mokslo institucija raštu praneša, kad laisvėje gyvenančių egzempliorių sugavimas ar surinkimas arba jų eksportas nepakenks šių rūšių apsaugos būklei arba nesumažins teritorijos, kurioje gyvena atitinkamų rūšių populiacijos;

b) pareiškėjas pateikia dokumentus, įrodančius, kad egzemplioriai buvo gauti laikantis galiojančių šių rūšių apsaugos teisės aktų; jei paraiška pateikiama valstybei narei, kuri nėra kilmės šalis, toks įrodantis dokumentas bus sertifikatas, kuriame teigiama, kad egzempliorius buvo paimtas iš natūralios aplinkos laikantis jos teritorijoje galiojančių teisės aktų;

c) valdymo institucija yra įsitikinusi, kad:

i) gyvas egzempliorius bus paruoštas ir vežamas taip, kad sumažėtų jo sužalojimo arba žiauraus elgesio su juo pavojus bei grėsmė sveikatai; ir

- ii) - Konvencijos I priede nenurodytų rūšių egzemplioriai nebus naudojami visų pirma komerciniams tikslams, arba
- eksportuojant į valstybę, kuri yra Konvencijos šalis, šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų rūšių egzempliorius buvo išduotas importo leidimas;
- ir
- d) **valstybės narės valdymo institucija, pasikonsultavusi su kompetentinga mokslo institucija, įsitikina, kad nėra jokių kitų su rūšių apsauga susijusių veiksnių, dėl kurių nebūtų galima išduoti eksporto leidimo.**“

8. Komisijos 2006 m. gegužės 4 d. Reglamento (EB) Nr. 865/2006 nuostatos:

8 straipsnis

„[...]

3. Sprendimą dėl leidimų ir sertifikatų išdavimo valdymo institucijos priima per mėnesį nuo išsamiai užpildytos paraiškos pateikimo dienos.

Tačiau tada, kai dokumentus išduodanti valdymo institucija tariaisi su trečiosiomis šalimis, minėtas sprendimas gali būti priimtas tik šioms konsultacijoms sėkmingai pasibaigus. Kai paraiškų nagrinėjimas užtrunka ilgiau, pareiškėjams apie tai pranešama. [...].“

9. Lietuvos Respublikos Konstitucijos

5 straipsnis

„[...]

Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

10. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatos, galiojusios Bendrovės paraiškų Agentūrai pateikimo metu ir Bendrovės 2021 m. sausio 5 d. skundo pateikimo AM metu:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

„1. Šis įstatymas nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.

2. Šio įstatymo antrojo ir trečiojo skyrių nuostatos viešojo administravimo subjektams, atliekantiems funkcijas pagal kituose įstatymuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ar Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatytą tvarką, taikomos tiek, kiek jų veiklos priimant administracinius sprendimus, teikiant administracines paslaugas, priimant ir nagrinėjant prašymus ar skundus nenustato kiti tokią veiklą reglamentuojantys įstatymai, Europos Sąjungos teisės aktai ar Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys“;

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„[...]

5. *Administracinis sprendimas* – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei.

[...]

10. *Prašymas* – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus.

[...]

12. *Skundas* – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti.

[...]

18. *Viešasis administravimas* – teisės aktais reglamentuota viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teisės aktams įgyvendinti: administracinis reglamentavimas, administracinių sprendimų priėmimas, teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra, administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas“;

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais:

[...]

3) *efektyvumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja kuo mažesnėmis sąnaudomis ir siekia geriausio rezultato;

4) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais;

5) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį;

[...]

11) *skaidrumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjekto veikla turi būti vieša, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus; [...];

7 straipsnis. Veikla, kurią privalo vykdyti visi viešojo administravimo subjektai

„1. Visi viešojo administravimo subjektai:

1) teikia asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto turimą informaciją;

2) konsultuoja asmenis viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais;

3) vykdo administracinę procedūrą;

4) atlieka viešojo administravimo subjekto vidaus administravimą (kai viešojo administravimo subjektas yra viešasis juridinis asmuo). [...].“

10 straipsnis. Administracinių sprendimų priėmimas

„1. Administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus.

[...]

3. Viešojo administravimo subjektai administracinius sprendimus gali priimti savo iniciatyva arba gavę asmenų prašymus ar skundus.

4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. [...] Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys“;

11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas

„1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

[...]

4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5

darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis. [...]“;

11. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo:

3 straipsnis. *Pagrindiniai valstybės tarnautojų veiklos ir tarnybinės etikos principai*

„1. Pagrindiniai valstybės tarnautojų veiklos ir tarnybinės etikos principai yra šie:

[...]

2) *atvirumas*. Valstybės tarnautojas turi būti atviras kitokiam požiūriui, pozityvioms iniciatyvoms, **dialogui, bendradarbiavimui**, naujovėms;

[...]

10) *pagarba žmogui ir valstybei*. Valstybės tarnautojas privalo gerbti žmogų ir **pagrindines jo teises ir laisves**, valstybę, jos institucijas ir įstaigas, **laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų** ir vykdyti teismų sprendimus; [...].“

12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimas Nr. 261 „Dėl nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos ir 1996 m. gruodžio 9 d. tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo“ (su pakeitimais):

„Siekdama įgyvendinti Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją (Žin., 2001, Nr. [50-1741](#)) (toliau vadinama – Konvencija) ir 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 3 tomas, p. 136) (toliau vadinama – Reglamentas), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Skirti Aplinkos ministeriją Konvencijos ir Reglamento valdymo institucija, vykdančia Konvencijoje ir Reglamente numatytas valdymo institucijos funkcijas (išskyrus nurodytas šio nutarimo 2 punkte), palaikyti ryšius su kitomis Konvencijos valstybėmis narėmis, Sekretoriatu ir Europos Komisija, reguliariai rengti ir teikti Sekretoriatui Konvencijos įgyvendinimo ataskaitas, taip pat teikti Europos Komisijai Reglamente nustatytą informaciją.

2. **Skirti Aplinkos apsaugos agentūrą Konvencijos ir Reglamento valdymo institucija, išduodančia Reglamente numatytus leidimus, sertifikatus ir kitus dokumentus.**

3. Pavesti:

3.1. Botanikos institutui ir Vilniaus universiteto Ekologijos institutui – vykdyti Konvencijoje ir Reglamente numatytas mokslo institucijų funkcijas; [...].“

13. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Gamtos tyrimų centro įstatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1800:

„1. GTC yra valstybinis mokslinių tyrimų institutas. GTC – viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip valstybės biudžetinė įstaiga ir vykdamas valstybei, visuomenei, tarptautiniam bendradarbiavimui ar ūkio subjektams svarbius ilgalaikius šiuose įstatuose nustatytų krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinę (socialinę, kultūrinę) plėtrą.

2. GTC steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

3. GTC veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140) (toliau – Mokslo ir studijų įstatymas), kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir šiais įstatais.

[...]

6. GTC veiklos tikslai:

[...]

6.2. bendradarbiauti su verslo, valdžios ir visuomenės atstovais, vykdyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros užsakomuosius darbus, teikti metodologinę, metodinę ir kitą pagalbą; [...].“

14. **Agentūros darbo reglamento**, patvirtinto Agentūros direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. V-72 (2020 m. birželio 25 d. įsakymo Nr. AV-127 redakcija):

„[...]

3. **Agentūros veikla grindžiama** įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, tarnybinio bendradarbiavimo ir kitais **Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytais principais**. [...].“

15. **Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių**, patvirtintų 2007 m. rugpjūčio 22 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 875 (redakcija, galiojanti nuo 2017 m. lapkričio 23 d.), nuostatos:

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose (toliau – institucijos). Nagrinėjant prašymus ir skundus, Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų neregamentuoja specialieji įstatymai, tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ar jų pagrindų priimti teisės aktai.

[...]

25. **Prašymai**, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, **turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos**. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.

26. **Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.**

[...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami **atsižvelgiant į jo turinį**:

35.1. *į prašymą suteikti administracinę paslaugą* – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. *į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją* atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. *į prašymą priimti administracinį sprendimą* – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.4. *į kitus prašymus* – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

[...]

37. Į skundus atsakoma laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytos tvarkos.

38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-aus) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia. [...].“

16. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. D1-229 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“:

„Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje tvarkos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. AM padalinių vadovams užtikrinti VAI, Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, ir šiuo įsakymu patvirtinto tvarkos aprašo laikymąsi.

2.2. AM kancleriui kontroliuoti, kaip vykdomas šis įsakymas.“

17. Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. D1-229, galiojęs iki 2021 m. kovo 26 d.:

„1. Prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo AM tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų ar šių asmenų teisės aktų nustatyta tvarka įgaliotų atstovų (toliau – asmenys) prašymų, skundų nagrinėjimą ir jų aptarnavimą AM.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis ir Viešojo administravimo įstatymu (toliau vadinama – VAI).

[...]

4. Nagrinėjant asmenų skundus ir prašymus ir aptarnaujant asmenis AM tvarkos aprašo nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja VAI ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“.

5. Darbuotojai, nagrinėdami asmenų prašymus, skundus, privalo vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo, tarnybinio bendradarbiavimo, efektyvumo, subsidiarumo, „vieno langelio“ principais, o teikdami asmenims informaciją – informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo, objektyvumo ir pagalbos principais.

[...]

20. Už prašymo, skundo, priskirto AM kelių administracinių padalinių kompetencijai, nagrinėjimą ir atsakymo parengimą atsako pirmasis vykdytojas. Pagalbiniai rengėjai privalo be atskiro prašymo pateikti išvadą, atsakymą arba pagrįstą nuomonę pagal savo kompetenciją ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo gavimo institucijoje dienos.

[...]

27. Kai AM skundžiami AM, įstaigų prie AM ar AM reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų tarnautojų, pareigūnų, darbuotojų veiksmai (neveikimas), tokius skundus tvarkos aprašo nustatyta tvarka nagrinėja AM arba tvarkos aprašo nustatyta tvarka persiunčia juos nagrinėti kompetentingoms įstaigoms prie AM ar AM reguliavimo sričiai priskirtoms įstaigoms.

[...]

30. Prašymai ir skundai nagrinėjami laikantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

18. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, **kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi** nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, **nepažeisti teisės aktų reikalavimų.** [...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas **atsakingo valdymo principas.** [...]“

Tyrimo išvados

19. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos, išskiriant šias dalis:

- 19.1. dėl CITES eksporto leidimų neišdavimo;
- 19.2. dėl Agentūros tarnautojų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą;
- 19.3. dėl AM tarnautojų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą.

Dėl CITES eksporto leidimų neišdavimo

20. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

20.1. Bendrovė kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl CITES eksporto leidimų neišdavimo.

20.2. CITES, Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija, yra tarptautinis tarpvyriausybinių susitarimų, įsigaliojęs 1975 m. Šio susitarimo tikslas yra užtikrinti, kad dėl vykdomos tarptautinės prekybos nėra viena laukinė faunos ar floros rūšis netaptų arba neliktų naudojama, neišlaikant ekologinės pusiausvyros.

ES CITES buvo įgyvendinta per reglamentus, tiesiogiai taikomus valstybėms narėms. Pagrindiniai reglamentai, skirti įgyvendinti CITES: 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą bei šio reglamento priedai, kuriuose pateiktas rūšių, kuriomis prekyba yra reguliuojama, sąrašas; 2006 m. gegužės 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 865/2006, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo taisykles.

Dokumentai išduodami tik tuo atveju, jeigu tenkinamos tam tikros sąlygos. Ar sąlygos tinkamos, bendradarbiaudama su savo šalies mokslinė institucija, sprendžia atskiros valstybės narės paskirta valdymo institucija, vertindama: ar prekyba bus žalinga rūšių išlikimui natūralioje aplinkoje; ar egzempliorius buvo įsigytas teisėtu būdu; ar egzempliorius tinkamai paženklintas; ar egzempliorius tinkamai paruoštas pervežimui, jei jis gyvas; ar importuotojas turi tinkamas patalpas ir sąlygas gyvų egzempliorių laikymui ir priežiūrai.

20.3. Agentūra yra paskirta Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES) ir Reglamentas (EB) Nr. 338/97 valdymo institucija, išduodančia Reglamente numatytus leidimus, sertifikatus ir kitus dokumentus (žr. pažymos 12 punktą), o GTC pavesta vykdyti mokslo institucijos funkcijas (žr. pažymos 13 punktą).

20.4. Ūkio subjektas turi pateikti paraišką CITES eksporto leidimui gauti. Įgyvendinant Reglamentas (EB) Nr. 338/97 nuostatas, eksporto leidimas gali būti išduodamas tik tada, kai laikomasi nustatytų sąlygų.

Valstybės narės valdymo institucija (nagrinėjamu atveju – Agentūra), gavusi konkretaus asmens (nagrinėjamu atveju – Bendrovė) paraišką bei visus patvirtinamuosius dokumentus ir įsitikinusi, kad laikomasi visų leidimo išdavimo sąlygų, gali išduoti sertifikatą nurodytiems

tikslams.

20.5. Bendrovė 2020 m. gruodžio 9 d. pateikė Agentūrai paraiškas Nr. 000248 ir Nr. 000249 dėl CITES eksporto leidimų sterlės ikrų siuntoms atitinkamai į JAE ir Honkongą išdavimo (žr. pažymos 9 punktus).

20.6. CITES eksporto leidimas Bendrovei pagal paraišką Nr. 000248 buvo išduotas 2021 m. sausio 25 d. sprendimu (žr. pažymos 4.20 punktą), atsižvelgiant į GTC 2021 m. sausio 22 d. patikslintą išvadą (žr. pažymos 4.17 punktą), o CITES eksporto leidimas Bendrovei pagal paraišką Nr. 000260 buvo išduotas 2021 m. vasario 17 d. sprendimu (žr. pažymos 4.30 punktą).

21. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalies nuostatas, skundo tyrimas nutraukiamas, jei skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia.

Atsižvelgiant į tai, kad Bendrovės skunde nurodytas klausimas dėl CITES eksporto leidimų išdavimo buvo išspręstas iš esmės (žr. pažymos 20.6 punktą), vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi, **šios UAB „X“ skundo dalies tyrimas nutrauktinas.**

Dėl Agentūros tarnautojų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą

22. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

22.1. Bendrovė kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl Agentūros Skyriaus vedėjo netinkamais veiksmais, gavus paraiškas dėl CITES eksporto leidimų išdavimo, pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą.

22.2. Bendrovė 2020 m. gruodžio 9 d. pateikė Agentūrai paraiškas Nr. 000248 ir Nr. 000249 dėl CITES eksporto leidimų sterlės ikrų siuntoms atitinkamai į JAE ir Honkongą išdavimo (žr. pažymos 4.1 punktą).

22.3. **Nors Agentūros darbuotojai atliko konkrečius veiksmus** (žr. pažymos 4 punktą), gavę Bendrovės pateiktas paraiškas dėl CITES sterlių ikrų eksporto leidimų išdavimo (kreipėsi į GTC dėl išvadų gavimo, bendravo raštais su GTC, Vokietijos CITES institucijomis, dalyvavo nuotoliniu būdu pasitarimuose su GTC ir AM), **bendravimas su Bendrovės atstovu buvo nepakankamas – laiku nesuteikus išsamios teisės aktų nuostatomis pagrįstos informacijos, nebuvo užtikrintas atvirumo ir efektyvumo principų** (žr. pažymos 10 ir 11 punktus) **įgyvendinimas.**

22.4. **Agentūros 2021 m. vasario 4 d. rašte Bendrovei nurodytas teiginys dėl pateiktos paraiškos pakartotinio nenurodymo** (žr. pažymos 4.25 punktą) **vertintinas kritiškai, kaip nesuderinamas su atsakingo valdymo principo** (žr. pažymos 9-10 ir 18 punktus) **įgyvendinimu, nes ir 2021 m. sausio 26 d. Bendrovės atstovo elektroninio laiško, ir Agentūros Skyriaus vedėjo 2021 m. sausio 28 d. elektroninio laiško turinys rodo, kad paraiška teikiama pakartotinai.**

22.5. Dėl Bendrovės teiginio, kad buvo vilkinamas leidimo išdavimo klausimo sprendimas, pažymėtina, jog sprendimas dėl leidimų ir sertifikatų išdavimo valdymo institucijos priimamas per mėnesį nuo išsamiai užpildytos paraiškos pateikimo dienos. Tačiau, kai dokumentus išduodanti valdymo institucija tariasi su trečiosiomis šalimis, minėtas sprendimas gali būti priimtas tik šioms konsultacijoms sėkmingai pasibaigus (žr. pažymos 8 punktą). Kai paraiškų nagrinėjimas užtrunka ilgiau, pareiškėjams apie tai pranešama.

CITES eksporto leidimas Bendrovei pagal paraišką Nr. 000248 buvo išduotas 2021 m. sausio 25 d. sprendimu (žr. pažymos 4.20 punktą), atsižvelgiant į GTC 2021 m. sausio 22 d. patikslintą išvadą (žr. pažymos 4.17 punktą) per 1 darbo dieną nuo GTC rašto gavimo.

CITES eksporto leidimas Bendrovei pagal paraišką Nr. 000260 buvo išduotas 2021 m. vasario 17 d. sprendimu (žr. pažymos 4.30 punktą), atsižvelgiant į Vokietijos CITES valdymo institucijos 2021 m. vasario 15 d. atsakymą per 2 darbo dienas.

22.6. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad **išsamios argumentuotos, teisės aktų nuostatomis**

pagrįstos informacijos nesuteikimas laiku gali asmeniui, kurio paraiška dėl CITES eksporto leidimo išdavimo nagrinėjama, sukelti abejones dėl institucijos veiklos skaidrumo.

Viešojo administravimo subjektai savo veikloje privalo paisyti *išsamumo principo*, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo turinį.

Agentūros veikla grindžiama įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, tarnybinio bendradarbiavimo ir kitais Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytais principais (žr. pažymos 14 punktą).

Be to, įstatymų leidėjas įpareigoja valstybės tarnautojus būti atvirais dialogui, bendradarbiavimui, gerbti žmogaus teises ir laisves, laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų (žr. pažymos 11 punktą).

23. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra pabrėžęs atsakingo valdymo principą (žr. pažymos 18 punktą), kuris yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (žr. pažymos 9 punktą), numatant, jog valdžia tarnauja žmonėms.

24. **Apibendrinant, darytina išvada, kad nėra pagrindo teigti, jog, Agentūroje sprendžiant su Bendrovės paraiškėmis dėl CITES eksporto leidimų išdavimo susijusius klausimus, buvo laikytasi teisės aktų reikalavimų (žr. pažymos 22 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tenka konstatuoti, kad nebuvo užtikrintas atsakingo valdymo principo (žr. pažymos 9 ir 18 punktus) įgyvendinimas, Pareiškėjos teisė į tinkamą viešąjį administravimą (žr. pažymos 10 punktą), todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši UAB „X“ skundo dalis pripažintina pagrįsta.**

Dėl AM tarnautojų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą

25. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

25.1. Pareiškėja kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių dėl AM tarnautojų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą.

25.2. AM 2021 m. sausio 5 d. buvo gautas elektroniniu paštu siųstas Bendrovės direktoriaus kreipimasis dėl netinkamų Agentūros darbuotojo veiksmų, sprendžiant CITES eksporto leidimų išdavimo klausimą (žr. pažymos 4.7 punktą). Bendrovė prašė AM „skirti atsakingą pareigūną, kuris galėtų nešališkai įvertinti situaciją ir padėtų išspręsti labai užsiėmusio valdininko klausimą“.

25.3. **Į Pareiškėjos 2021 m. sausio 5 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4.7 punktą) atsakyta AM 2021 m. kovo 29 d. raštu (žr. pažymos 4.32 punktą).** AM konstatavo, kad Agentūros tarnautojai atliko teisės aktuose nustatytus veiksmus, sprendžiant eksporto leidimų išdavimo Bendrovei pagal paraiškas klausimus.

25.4. Vienas pagrindinių principų, kuriais grindžiama viešojo administravimo subjektų veikla, yra įstatymo viršenybės, teisėtumo principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus (žr. pažymos 9-11 ir 18 punktus).

Pagal teisinį reglamentavimą, kiekvienam viešojo administravimo subjektui yra nustatyta pareiga priimti skundus ir prašymus bei juos nagrinėti pagal įgaliojimus (žr. pažymos 10 punktą).

25.5. Pareiškėjos 2021 m. sausio 5 d. kreipimasis vertintinas kaip skundas dėl Agentūros tarnautojo netinkamų veiksmų, sprendžiant CITES eksporto licencijų pagal paraiškas išdavimo klausimus (žr. pažymos 10 punktą). Skundo nagrinėjimui nustatytas 20 darbo dienų terminas nuo jo gavimo institucijoje dienos (žr. pažymos 10 punktą).

Tyrimo metu nebuvo gauta duomenų apie Bendrovės atstovo informavimą dėl teisės aktuose nustatyto 20 darbo dienų termino skundo tyrimui pratęsimą.

26. Apibendrinant darytina išvada, kad nėra pagrindo teigti, jog, AM gavus Pareiškėjo 2021 m. sausio 5 d. skundą (žr. pažymos 4.7 punktą), rengiant atsakymą į jį buvo laikytasi tuo metu galiojusių teisės aktų reikalavimų (žr. pažymos 25 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tenka konstatuoti, kad nebuvo užtikrintas atsakingo valdymo principo (žr. pažymos 9 ir 18 punktus) įgyvendinimas, Pareiškėjos teisė į tinkamą viešąjį administravimą (žr. pažymos 10 punktą), todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši UAB „X“ skundo dalis pripažintina pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

27. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 22 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia: **uždarnosios akcinės bendrovės „X“ skundo dalies dėl CITES eksporto leidimų neišdavimo tyrimą nutraukti, klausimą išsprendus gera valia.**

28. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia: **uždarnosios akcinės bendrovės „X“ skundo dalį dėl Agentūros tarnautojų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą pripažinti pagrįsta.**

29. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia: **uždarnosios akcinės bendrovės „X“ skundo dalį dėl Aplinkos ministerijos tarnautojų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą pripažinti pagrįsta.**

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

30. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja:

30.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui – užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje būtų laikomasi Viešojo administravimo įstatymo bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių reikalavimų į prašymą (skundą) laiku pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą išsamų ir aiškų teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą.

30.2. Aplinkos apsaugos agentūros direktorei – užtikrinti, kad Aplinkos apsaugos agentūros tarnautojai, bendraudami su pareiškėjais, būtų atviri dialogui, bendradarbiavimui, gerbtų žmogų, jo teises, įgyvendintų efektyvumo, teisėtumo ir atsakingo valdymo principus, asmeniui laiku suteikdami teisės aktų nuostatomis pagrįstą, išsamią ir aiškią informaciją, susijusią su pateiktos paraiškos nagrinėjimu.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**